
Vergaderjaar 2012–2013

21 501-07

Raad voor Economische en Financiële Zaken

Nr. 1073

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 9 juli 2013

Hierbij zend ik u het verslag van de Eurogroep van 8 juli 2013 te Brussel.

De Minister van Financiën,
J.R.V.A. Dijsselbloem

Verslag van de Eurogroep van 8 juli 2013 te Brussel

1. IMF artikel IV missie van het eurogebied

De Eurogroep heeft een toelichting van het IMF ontvangen op de uitkomsten van de artikel IV missie naar het eurogebied. De verklaring die het IMF heeft afgegeven over deze missie is als bijlage toegevoegd aan dit verslag¹. Hierin benadrukt het IMF vier terreinen die van belang zijn voor het herstel van de economie van het eurogebied. Ten eerste noemt het IMF het herstel van bankbalansen om de kredietverlening weer op gang te brengen. Daarnaast wijst het IMF op het belang van een volledige bankenunie. Ook geeft het IMF aan dat de ECB met monetair beleid lidstaten ruimte kan bieden om structurele hervormingen door te voeren. Ten slotte benadrukt het IMF dat structurele hervormingen essentieel zijn om de economische groei terug te brengen. De Eurogroep kon zich vinden in de hoofdlijnen van de analyse van het IMF, met name aangaande de ontwikkelingen en risico's in het eurogebied. De aanbevelingen van het Fonds sluiten nauw aan bij de pijlers van de strategie van de Eurogroep: verder werken aan de Bankenunie, gedifferentieerde begrotingsdoelstellingen en tijdpaden en met structurele hervormingen werken aan de concurrentiekracht. Het IMF zal de artikel IV missie eind juli bespreken in de board.

2. Griekenland

De Eurogroep is geïnformeerd over de uitkomst van de twee missies van de Trojka van het IMF, de Europese Commissie en de ECB naar Athene in de periode van 4 juni tot en met 7 juli 2013. De Trojka heeft geconcludeerd dat Griekenland vooruitgang blijft boeken met de implementatie van budgettaire en structurele maatregelen zoals vastgelegd in de voorwaarden van het leningenprogramma, waarbij de kanttekening wordt gemaakt dat het tempo waarmee vorderingen worden geboekt op enkele gebieden laag ligt. De Griekse autoriteiten zijn gecommitteerd om maatregelen te nemen zodat de budgettaire doelstellingen voor 2013–2014 worden behaald en er dit jaar sprake zal zijn van een primair evenwicht op de begroting. De Trojka en Griekenland hebben tevens op stafniveau overeenstemming bereikt over de voortgang van het bereiken van de beleidsdoelstellingen van het leningenprogramma.

De bevindingen van de Trojka

Implementatie van het programma

De Trojka heeft geconstateerd dat over het geheel genomen Griekenland voortgang boekt met de implementatie van de overeengekomen maatregelen uit het leningenprogramma, al vordert de implementatie op een aantal punten van het programma langzaam. Hervormingen op het gebied van belastingen zijn ingezet zodat belastingontduiking kan worden aangepakt. Structurele hervormingen zijn doorgevoerd in de zorg, bij de liberalisering van gereguleerde beroepen, en in de controle en toezicht op overheidsfinanciën. Daarnaast is de herkapitalisatie van de bankensector afgerond en zijn de Griekse autoriteiten gecommitteerd aan maatregelen die de financiële sector verder versterken. Tegelijkertijd wijst de trojka op de voortgang bij maatregelen gericht op privatiseringen, de hervorming van de publieke sector en de energiesector en de verbetering van het ondernemingsklimaat. De Griekse autoriteiten hebben aangekondigd extra maatregelen te nemen om de achterstand die bij de hervorming van de publieke sector is ontstaan, weg te werken en de doelstelling gesteld voor eind 2013 te halen. Voor de privatiseringen geldt dat de resultaten

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

lager zijn dan verwacht. Voor wat betreft de productmarkten werkt de daling van de arbeidskosten nog onvoldoende door in de prijzen. Dit suggereert dat de goederen- en dienstenmarkten nog niet efficiënt functioneren.

Macro-economische vooruitzichten

De macro-economische vooruitzichten zijn sinds de vorige voortgangsrapportage in mei jl. grotendeels ongewijzigd. Er is nog sprake van negatieve groei, – 4,3% BBP in 2013, als gevolg van negatieve overloopeffecten en afnemende binnenlandse vraag, maar het vertrouwen in het herstel van Griekenland neemt toe en de raming voor 2014 laat een positieve groei zien, 0,6% BBP, die in de jaren daarna naar verwachting verder zal aantrekken.

Budgettaire parameters

De Trojka concludeert dat de budgettaire ontwikkelingen grotendeels op schema liggen, maar dat er overschrijdingen zijn in de zorg. Het pakket aan budgettaire maatregelen is grotendeels geïmplementeerd. Er zijn enkele tekortkomingen, waaronder te hoge uitgaven in de zorg, vertragingen in de inning van onroerendgoedbelastingen, de neerwaartse bijstelling van opbrengsten van sommige maatregelen, waaronder de bijdrage van sociale zekerheid, en het besluit van de Griekse overheid om enkele maatregelen niet te implementeren, namelijk de speciale solidariteitsbijdrage van zelfstandigen en de toepassing van het nieuwe loonstelsel voor krijgsmacht. De autoriteiten hebben extra maatregelen geïdentificeerd, waaronder specifieke maatregelen om de te hoge uitgaven in de zorg te adresseren, die het budgettaire gat in 2013–2014 moeten sluiten. Deze worden naar verwachting half juli aangenomen zodat de budgettaire doelstellingen, primair evenwicht in 2013 en een primair overschot van 1,5% bbp in 2014, worden gerealiseerd.

Conclusie

De Eurogroep heeft gesproken over de wijze waarop de zorgen geadresseerd kunnen worden en heeft zogenoemde «*prior actions*» voor Griekenland vastgesteld. Deze «*prior actions*» moeten door Griekenland zijn geïmplementeerd alvorens tot uitkering van de volgende tranche kan worden overgegaan. De «*prior actions*» richten zich op de punten van het programma waar de implementatie traag verloopt. De «*prior actions*» behelzen maatregelen op een aantal gebieden, waaronder hervorming van de overheid, privatiseringen, budgettaire maatregelen, belastingen, zorg en de financiële sector.

Daarnaast worden er ook nieuwe voorwaarden (*milestones*) opgesteld waaraan moet zijn voldaan voordat het tweede deel van de tranche, gepland in oktober 2013, kan worden uitgekeerd. Deze *milestones* behelzen additionele maatregelen op het gebied van privatiseringen, achterstallige overheidsbetalingen, hervorming van de publieke sector en de verdere liberalisering van gereguleerde beroepen.

Naar het oordeel van de Trojka voldoet Griekenland aan de voorwaarden voor de uitgaven van de volgende tranche op voorwaarde dat alle gestelde *prior actions* worden uitgevoerd. Nederland onderschrijft de conclusie van de Trojka en wacht het oordeel van de Trojka over de implementatie van de *prior actions* af. Wanneer dat oordeel positief is, is de weg vrijgemaakt voor de Euro Working Group en de EFSF Board of Directors om te besluiten over het uitkeren van de eerste tranche van 2,5 miljard euro op 24 juli. De uitkering van de tweede subtranche, 0,5 miljard euro, wordt gekoppeld aan nieuwe voorwaarden (*milestones*) en staat gepland voor oktober 2013. Over deze uitkering zal ik de Tweede Kamer, zodra documentatie beschikbaar is, informeren.

Wanneer na een positief oordeel van de Trojka over de implementatie van de prior actions wordt besloten tot uitkering van het eerste deel van de tranche, maakt dit tevens de weg vrij voor de uitkering van de inkomsten op de SMP portefeuille voor 2013², zoals eind 2012 is besloten (verslag Eurogroep 26 november, d.d. 28 november 2012 met kenmerk 21 501-07). Dit bedraagt in totaal 2 miljard euro voor 2013. 1,5 Miljard euro is gekoppeld aan de uitkering van de subtranche in juli en 0,5 miljard euro is gekoppeld aan de subtranche in oktober. Bij dit verslag is een verklaring gevoegd die de Eurogroep heeft afgegeven over de voortgang van het Griekse programma³.

3. Cyprus

De Eurogroep heeft de stand van zaken besproken met betrekking tot het leningenprogramma. Daarbij kwamen onder andere de ontwikkelingen in de financiële sector en de voortgang van de resolutie van de Bank of Cyprus (BoC) aan bod. Het resolutieproces van Bank of Cyprus is gaande. Een onafhankelijke accountant maakt een uitgebreide waardering van de activa van BoC en Cyprus Popular Bank (CPB) om de precieze conversie van ongedekte deposito's van BoC in aandelen vast te stellen en om de nieuwe beginbalans van BoC op te maken. Deze waardering wordt naar verwachting eind juli afgerond. In juli start tevens de eerste voortgangsmissie van de Trojka, die de voortgang van de implementatie zal beoordelen. De Eurogroep heeft aangedrongen op een voortvarende uitvoering van het programma. Naar verwachting zal de Eurogroep van september spreken over de uitkomsten van deze eerste voortgangsmissie.

4. Spanje

De Eurogroep heeft kort gesproken over de derde voortgangsmissie van de Trojka aan Spanje die plaatsvond van 21 tot 31 mei jl. De delegatie van de missie bestond uit de Europese Commissie, de ECB, het ESM, de EBA en het IMF. Het IMF nam deel aan de missie als onafhankelijke surveillant. De voortgangsrapportage kwam op 26 juni jl. beschikbaar en de Kamer is per brief geïnformeerd over de uitkomsten van deze voortgangsmissie (d.d. 1 juli 2013 met kenmerk BFB 2013-6085M). Er was geen uitkering van een tranche verbonden aan deze missie.

5. Follow-up Europese Raad van 27 en 28 juni

De Eurogroep heeft kort stilgestaan bij de uitkomsten van de Europese Raad (ER) van 27 en 28 juni. Op de agenda van de ER stond o.a. de toekomst van de EMU en de kredietverlening aan het midden- en kleinbedrijf (MKB). De ER heeft de verdere uitwerking en de keuzen tussen opties voor met name MKB-instrumenten naar de Raad doorverwezen, dit zal nu eerst in werkgroepen verder worden uitgewerkt. De Eurogroep sprak in het kader van de toekomst van de EMU over de Bankenunie en onderstreepte nogmaals het belang van de diverse onderdelen. De Eurogroep heeft gesproken over de recente voortgang die is geboekt ten aanzien van de richtlijn herstel en afwikkeling van banken (BRRD). Dit betekent een aanzienlijke stap voorwaarts en de Eurogroep benadrukte het belang van snelle voortgang met de triloogonderhandelingen met het Europees Parlement, zodat de laatste hand gelegd kan worden aan het instrument voor directe herkapitalisatie van banken door het ESM waarover de Eurogroep van 20 juni jl. een akkoord op hoofdlijnen bereikte. Daarnaast is de verwachting dat de Europese Commissie op zeer

² inkomen uit Griekse obligaties uit de investeringsportefeuilles van de Europese Centrale Banken, die volgens de kapitaalsleutel worden verdeeld over de lidstaten.

³ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

korte termijn met een voorstel voor het Single Resolution Mechanism (SRM) zal komen, dat voortbouwt op het onderhavige richtlijnvoorstel. De Eurogroep heeft de verwachting uitgesproken om voor het einde van dit jaar een akkoord te bereiken.

6. Letland – Toetreding tot de EMU

In navolging van de bespreking in de Europese Raad van 27–28 juni jl. besluit de ECOFIN Raad op 9 juli over de toetreding van Letland tot de Economische en Monetaire Unie (EMU). Ook zullen de eurolanden tijdens de Ecofin Raad, op basis van een advies van de ECB, met unanimiteit de conversiekoers vaststellen. Dit is de koers waartegen de Letse Lats zal worden ingewisseld voor euro's. In de Eurogroep is dit besluit voorbereid.

7. Slovenië

De Eurogroep heeft gesproken over de voortgang van Slovenië ten aanzien van de landenspecifieke aanbevelingen, in het bijzonder over de stand van zaken om de overheidsfinanciën op orde te brengen en om de problemen in de financiële sector aan te pakken. Ten aanzien van de financiële sector is gesproken over de stresstesten en de asset quality reviews die Slovenië deze zomer uit zal voeren. De Eurogroep heeft er bij Slovenië op aangedrongen de aanbevelingen van de Europese Commissie en de ECB over te nemen.

8. Portugal

In de Eurogroep stond Portugal geagendeerd vanwege de politieke situatie die ontstond na het aftreden van de Minister van Financiën, op 1 juli jl. De leider van de coalitiepartij CDS PP diende tevens zijn ontslag in als Minister van Buitenlandse Zaken. De Eurogroep verwelkomde de nieuwe Minister van Financiën, Maria Luis Albuquerque en de stappen die Portugal zet richting herstel van de politieke stabiliteit. De leider van de coalitiepartij CDS PP, Paulo Portas, is nu benoemd tot vicepremier en de regering heeft aangegeven gecommitteerd te blijven aan de afspraken van het leningenprogramma, zoals vastgelegd in het Memorandum of Understanding.